

того, що ревізійська виробила вивку практичних заходів, спрямованих на здійснення принципу однодержавства в червоній армії. Ясно, що нам треба йти шляхом його здійснення, але все таки тут ми повинні сказати, що дуже спітніти в цій справі не треба й не можна.

У зв'язку з тою програмою національної політики, що її ми здійснюємо в цій країні та в нашій червоній армії, справу про національні формування Революційна військова Рада поставила актуально. Ми виробили низку заходів, що повинні будуть цю справу врегулювати.

(За «Вістями» в 22. XI. 1924.)

У. С. Р. Р.

Буценьки про українізацію.

У святочному числі «Більшовика», присвяченому сьомій річниці жовтневої революції, з 7/ХІ, секретар ВУЦВК Буценько містить статтю п. н. «Сім років національного будівництва», в якій в справі українізації пише так:

«Коли взяти цифри і відсотки, що характеризують цілі досягнення в українізації, то ми можемо сказати, що багато дехто з нас досить таки капсько засвоїли заповіді Ілліча, бо дотримуються старих урядовських великодержавних принципів, що піривають національну політику. Треба звикнути широкі трудящі маси України, зацікавити наших службовців, нашу радянську інтелігенту до найшвидшого закінчення українізації і рішучо боротися з перекручуванням національної політики». «Ми повинні сказати всім тим, хто думає і не перестає думати, що цекевіч про українізацію був тимчасовим кроком, а тепер є зайвим, ми повинні їм сказати, що такі думки — рештки урядового «русоталіства», що абсолютно не вгається в нашу політику».

Найкращим способом боротьби з тим «русоталіством», це не на словах, а на ділі дати можливість ширшого роввою української культури та зважити обходитися без «русоталістів». Як може українізуватися життя, коли на такі відповідальні становища, як секретар губкому партії, «вибірається» свіжий, родовитий Москаль, який перед цим України вблизька не бачив, не знає місцевих умов, не володіє мовою місцевого населення, як ось новий секретар кийського губкому? Як він буде вимагати від інших українського урядування і українського говорення, коли сам скрізь і всюди буде чекати по московськи? А з нього будуть й інші приклад брати. Свої симпатичні уваги Буценько повинен би звернути передовсім до ЦК РКП, вилтак до ЦК КП(б)У, до членів ВУЦВК, а вилтак уже до службовців, до інтелігентів і трудящих мас. Трудящі маси люблять добрий приклад. Без цього не йде!

Допомога дітям.

Рада Народніх Комісарів признає Харківському Губвиконкому 730.000 карбованців на допомогу дітям в невротайних округах губернії. Як поважний цей невротай, свідчить те обставина, що є около 60.000 дітей, які потребують опіки. (Вісти, 21/ХІ.)

Вікриття українського шкільництва.

Левенія українські школи на польську в Старім Місті в Підгаєччині. — Бобрецький староста нагильно хоче перемінити українську школу в Стрільска нових на польську.

В тій постійній рубриці приходить знову зареєструвати нові факти переміни українських шкіль на польські, тим разом з повіту Підгаєччя. А саме в Старім Місті біля Підгаєччя існувала від 1891 р. народня школа з викладовою українською мовою, а побіч неї основано перет кількома літами польську школу. Ця остання йза малого числа дітей польської народности не була діяльною, але через те українська школа була сіллю в оні кількох місцевих халуників, а ще більше таких самих сусідів з Підгаєччя. Все старалися вони загарбати нашу школу, а найбільше в 1923, коли то згорів був будинок нашої школи. Та тоді вдалося вистояти права українського громадянства до своєї школи. Аж нагло львівська кураторія своїм розпорядком в серпня ц. р. ч. 19475 [О.З.] звинула так, як всюди робить, обі школи, а замість того оснувала нову дво-класову, очевидно з могою викладовою польською. Розпорядок кураторії покликується при тім на ухвалу громадської ради в Старім Місті. А тимчасом такої ухвали громадської ради не переводила, а члени Ради підписували таку ухвалу в книзі ухвал аж тоді, коли прийшло вже рішення кураторії. Громадський секретар вимовився, що цю ухвалу подиктував до книги «двогородний староста». Громадане Старого Міста внесли до кураторії протест проти розпорядку та не можуть діждатися відповілі. Просять Українську парл. репрез. зайнятися цією справою і подбати про повернення давнього стану.

Справу переміни шкіль переводить в Підгаєччині Організація Народова, а допомагають їй в тім урядники староства. В р. 1923 загарбано в такий спосіб школи в Шумлянках, Заставках, Завалові і Гнильці, а цього року в Старім Місті, Золотниках, Марковій і Соснові, значить в однім тільки повіті 8 шкіль. Так діється всюди і українське громадянство мусить найти сили, щоби оборонити право навчання дітей в своїй рідній мові. (КНО.)

В містечку Стрільска нові, бобрецького повіту, в давен давна є 4-класова школа, (від вересня 1924 р. перемінена на 5-класову) з українською викладною мовою.

В цім році на 249 дітей, що ходять до цієї школи є 134 дітей українських, 114 жидівських, а 1 дитина польська.

В Стрільсках мешкають самі Українці з Жидами, а Поляків крім Сімьонього, який змінив обряд і називає себе Поляком та посилає ту одну дитину до школи, а також 4-ох поліцаїв, двох учительок і почтмайстра, — ніяких Поляків нема. Жиди не роблять ніяких заходів, щоби змінити викладову мову в школі. За цю «патріотичну» акцію взявся бобрецький шкільний інспектор п. Теофіл Woiski, тепер перенесений до Бродів. Перед 2-ма місяцями написав приватний лист до Салімана Авербаха, заступника вїта і голови кагалу, в «кім доосив

Ного, щоби скликав засідання громадської Ради і перебер на нім ухвалу про переміну української викладової мови на польську.

Але заходи Авербаха не увінчалися бажаним успіхом. Тоді взявся за ту роботу бобрецький староста п. Шніцель (Schnitzel), (видно отже, що чистокровний Поляк) і видав — ось яке письмо: «Starostwo w Bóbrce. L. 589/pr. Bobrka, dnia 24. listopada 1924. Płpeł

Do Zarządu gminnego w Strzeliaskach Nowych.

Wzywam Zarząd gminny, aby do 5 dni doniósł mi, na który dzień wyznaczono posiedzenie w sprawie uchwalenia w tamtejszej szkole języka wykładowego polskiego, obok dotychczas obowiązującego języka wykładowego ruskiego. Odpis uchwały w tej sprawie należy mi przedłożyć do dni 10-ciu pod rygorem odpowiedzialności Naczelnika i sekretarza gminnego. Starosta: Schnitzel.

Пам'ятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист у добі лїхолїтї!!!

Дрібні вістки.

Красін прибув до Парижа і закликає президентської агенції Агаса, що чутесь шаслинич, що прибуває до Парижа в характері першого радянського амбасадора. Найпершим його завданням буде підготувати зближення обох народів російського і французького, а потім вже підує справа економічної, торговельної та фінансової між Францією та СРСР.

Секретаріат Ліги Націй одержав від англійського міністерства закордонних справ ноту, в якій міністерство пригдує текст акту про занесення англійського протекторату над Єгиптом і заявляє, що англійський уряд буде вважати за неоріязний акт всякого роду інтервенцію третїх сторін у справі Єгипту. Англія не приймає протїжду в справі арїтражу, коли його підніме Єгипет.

200.000 фунтів стерлінгів жертвував англійський уряд гдови по ген. Стекові, абиному в Єгипті, зі суми, яку заплатав Єгипет в формі відшкодування. Вдова грошей не прийняла, та просила роздати гроші між бідноту.

В палаті громад відбулося вчора записання всіх англійських міністрів і віце-міністрів.

Польський репрезентантом до Ліги Націй в часі її сесії в Римі буде генеральний комісар Польщі в Дашіу д-р Штрасбургер разом із польським послом в Римі Зяльскаким.

В Мадриді проголошено 4 грудня міжсюрним судом три засуди смерті в зв'язку зі заворушеннями, що мали місце в Мадриті та околиці. В Пампелюні арештовано членів військового суду за те, що звільнили кількох обвинувачених за участь в заворушеннях.

Мек Дональдіві закидують партійні товариші велику політичну похібку і нестак чеоз оголошення листу Зіновєва та признання його автентичности.

Французський парламент вибрав комісію для перевірки походження та використання виборчого фонду, яким розпоряджувала партія Ерїо в часі виборчої кампанії в 1924 р. На 33 членів комісії 18 належить до урядової більшости, 13 націоналістів і 2-ох комуністів.

В Пеннін утворив Дуан-Чі-Іхуї новий кабінет. Дуан-Чі-Іхуї являється головою тимчасового уряду і сповідає тимчасово також обовязки президента республіки і голови ради міністрів.

День 8 грудня — святе «Пресвітї», яке є святом всього народу, що знаєє до світли і велї.

З. Ані на засіданні рвдї мін. розглядали справу оздоровлення відносин на «кресах».

Тугут іде на «креси».

В найбільших днях вїздять на скїдні «креси» мін. Тугут, щоби зазнакомити зі справою оздоровлення польської адміністрації на «кресах».

Бура в польському соїмі.

5. XII. пос. Ромовці реферував поштово-телегр. конвенцію з Росією. Покищо не буде відновлено телефонного руху, посліла поручених листів і переказів. Заборонено теж пересилати шифровані телеграми в курсуючих грошей і поручених листах. Закон прийнято. Внесення пос. Чучая в справі «адужити податкових органів супроти українського народу соїмі відкинуто. Пос. Ташкевич (Білорус) мотивуючи наглість свого клубу в справі нападу на білоруського посла Єремїча, зачав словами: «Напад зорганізований ватагою військових націоналістів». Після цих слів стинився великий гамір на правці. Предс. віцемаршалок Гудк мусів перервати засідання. Слідуюче засідання в значив на середу.

Наслідки м.н. Мікляшевського.

Найповажнішим кандидатом на становище міністра просвіти є проф. Ант. Поніковскі, б. през. ради мін.

Нові комплікації в Єгипті.

Єгипетський кабінет ухвалив предложити королєві Фуадові розвзання ст. парламенту. Побойються нових комплікацій. Здається, Чльшість виборців заявить за Заглюлем. Сївар паша після розвзання парламенту подається до димїсії. «Дейли Мейл» звідомляє, що до Єгипту прибули нові англ. військові транспортні. Єгип. уряд скріпив значно поліційний корпус для охорони чужинців. Тоді сам часопіє звідомляє, що в Єгипті викрили заговор. Мали вбити визначніших членів кабінету. До заговору належали радикальні націон. організації. Тимчасовий губернатор Уганда сер Джефрей Ерчер іменованний губернатором Судану на місце вїбитого сер Стека.

Конференція Чемберлена в Ерїо.

Чемберден прибув 5. XII. на Ке д'Орзеї. Його зараз прийняв Ерїо У. 2 год. конференції обговорили більше справ загр. політики. Виявилася згода щодо справ, які вимагають негайної полагоди. Щодо справ, які вимагають довїдшого часу для розглядання, оба міністри порозумілися, що їх розглядатиметься в тому самому дусі і з цим самим бажанням обох сторін утривалити і розвинити приязні взаємини, які лучать Францію з Вел. Британією для авержання мира.

Жандарми на загребському університеті.

На загребському університеті звїшено виклади в причини студентських заворушень. Студентів на зборах запротестували проти нарушення автономії загребського університету. Студенти старалися уладити манїфестацію на вулиці, але жандарми втїснули їх до універ. будинку. Коли жандарми вїшли до університету, прийнято їх резолюверними вистрілами. Опісля вїшли до університету поліція. Було вбито 10 студентів і 5 жандармів. До заворушень прийшло тож на університеті в Люблянї.

Альвіл Діно, 72 рудня, 1924, с. 3